

Introduktion till pedagogiska nämndernas ansvar och styrning

VÄSTERÅS STAD

Agenda

- Nämndernas uppdrag, Åsa Lundkvist, direktör
- Skolan, utbildningen och likvärdighet, Kristina Dhenstrand, verksamhetschef strategiskt ledningsstöd
- Fika, 15 min
- Systematiskt kvalitetsarbete i skollagen, styrkedja och ansvarsfördelning utifrån skollagen, Sara Drew, strateg och Cecilia Wästborn strateg, strategiskt ledningsstöd
- Planering och uppföljning, Cecilia Wästborn, strateg, strategiskt ledningsstöd
- Internkontroll, Amanda Nääf, strateg, strategiskt ledningsstöd
- Budget, Mikaela Assarsson, enhetschef resursplanering och myndighet och Bengt Karlsson, enhetschef ekonomi- och planeringsenheten

Vägen till ett hållbart samhälle

Målbild 2028 - övergripande målformulering

Alla ska lyckas

Alla utvecklas till kunniga, kreativa, kompetenta och ansvarstagande individer - i Västerås och i världen.

Målbild 2028

1. Övergripande målformulering
2. Framgångsfaktorer
3. Ledord

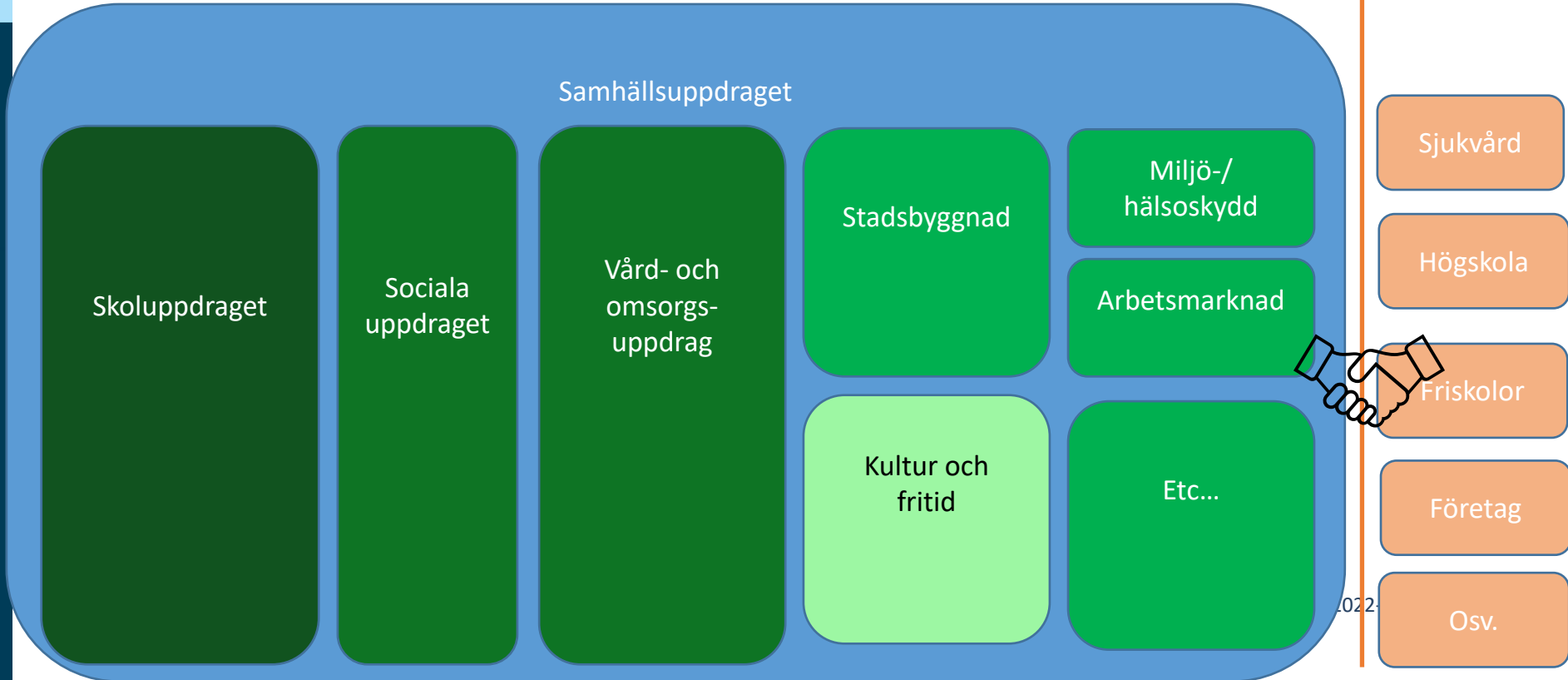
Målformulering, framgångsfaktorer och ledord beslutade och gäller till 2028

Gemensam för alla tre nämnder

Framgångsfaktorer

- *De vi är till för* mår bra och upplever sig hörda och sedda
- *De vi är till för* lyckas
- Medarbetare har rätt kompetens för att stödja lärande
- Resurser nyttjas effektivt

Kommunens uppdrag

Stadens styrmodell

Nämndernas ansvar

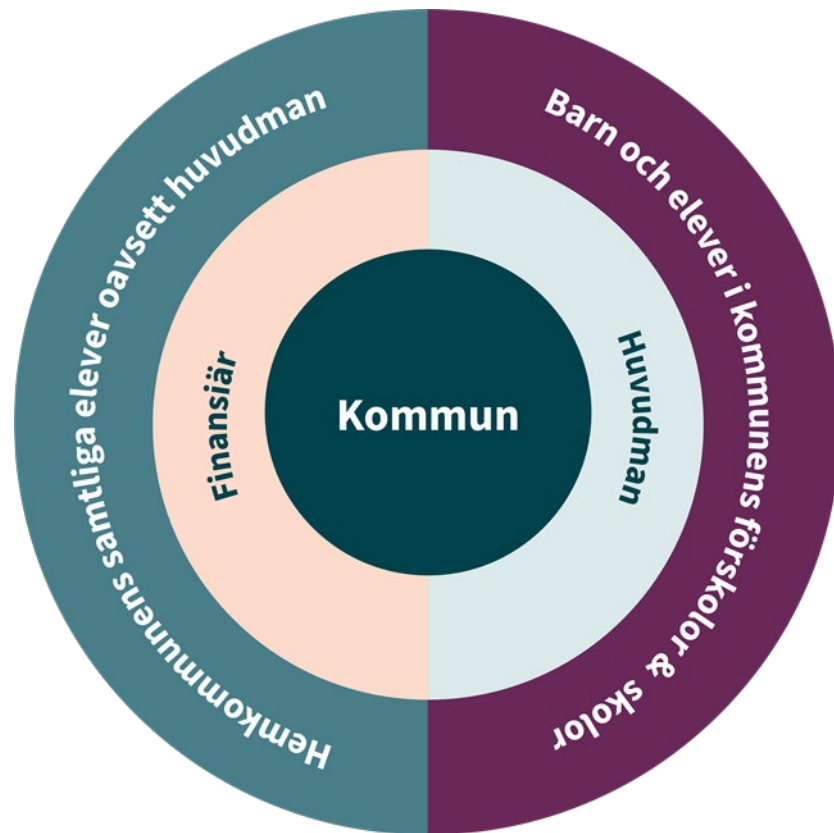
I skollagen 2. kap 2 § framgår att:

Kommunerna är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem

Fullmäktige delegerat ansvar genom reglementen

Den dubbla rollen

- Finansiär för hemkommunens samtliga barn och elever samt huvudman

Förskolenämnden

1§ Förskolenämndens ansvarsområden

1. Uppgifter avseende kommunal förskola och kommunal pedagogisk omsorg som åligger kommunen enligt skollagen (SFS 2010:800) och andra skolförfattningar. Detta gäller med undantag för vad som åligger kommunaldelsnämnden i Skultuna.
2. Godkännande av fristående förskolor och beslut angående rätt till bidrag för bedrivande av fristående pedagogisk omsorg samt för kommunens tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Detta gäller även inom kommunaldelsnämnden i Skultuna.

Grundskolenämnden

1§ Grundskolenämndens ansvarsområden

1. Grundskolenämnden har hand om de uppgifter avseende kommunal förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem samt övriga uppgifter som åligger kommunen enligt Skollagen (2010:800) och andra skolförfattningar. Grundskolenämnden ansvarar även för kommunal fritidsgårdsverksamhet. Detta gäller med undantag för vad som åligger kommundelsnämnden i Skultuna.

Utbildningsnämnden

§ 1 UPPGIFTER ENLIGT SPECIALLAGSTIFTNING

Nämnden ansvarar för utbildning inom kommunal gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, yrkeshögskoleutbildning samt övriga uppgifter som åligger kommunen gällande dessa nämnda utbildningsformer enligt skollagen (2010:800) och andra skolförfattningar.

Nämnden ansvarar för kommunens arbetsmarknadsverksamhet och utgör kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

§ 2 ÖVRIGA UPPGIFTER

Nämnden ska leda arbetsmarknadsverksamheten och samordna den med andra berörda nämnder samt samverka med externa aktörer.

Från och med 2023-01-01 övergår detta ansvar till arbetsmarknadsnämnden

Diskussion

Hur ser ni på er nämnds ansvar kopplat till "Vägen till ett hållbart samhälle" och målbild 2028?

Vad ser ni som viktigt för era nämnder att arbeta med?

Skolan och utbildningen

Skollagen 1 kap. 4 §

"Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att det utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare."

Skollagen 1 kap. 5 §

"Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet."

Läroplaner

Läroplaner, exempel grundskolan

1. Skolans värdegrund och uppdrag
2. Övergripande mål och riktlinjer
3. Förskoleklassen
4. Fritidshemmet
5. Kursplaner

Likvärdighet

Lika tillgång till utbildning

Skollagen 1 kap. 8 § 1 st

"Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag."

Lika kvalitet på utbildningen

Skollagen 1 kap. 9 §

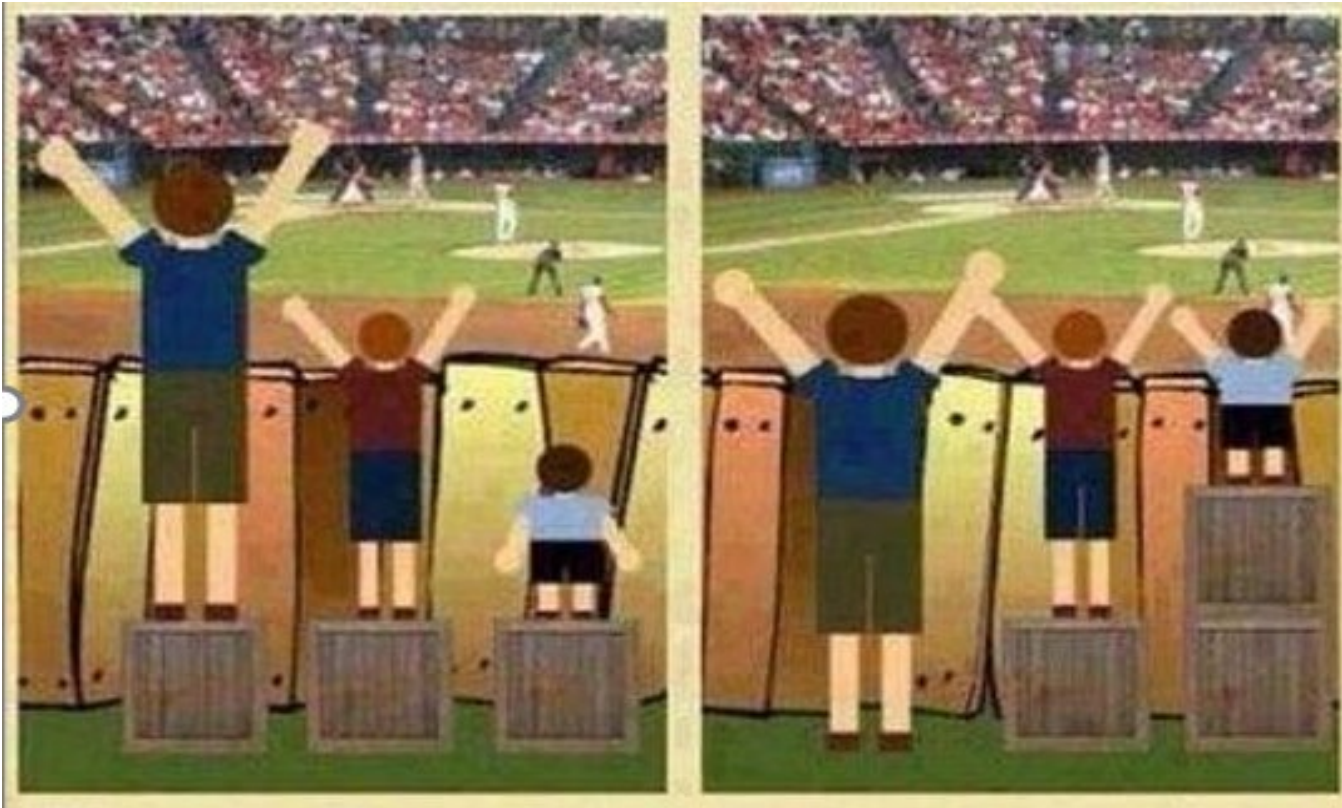
"Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas."

Utbildningen ska vara kompensерande

Skollagen 1 kap. 4 § 2 st

"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen."

Likvärdighet

Viktiga faktorer för ökad måluppfyllelse och likvärdighet

- Huvudmannen behöver genomföra kraftfulla insatser baserade på en tydlig problembild för att vända långvarigt låga resultat.
- Ansvar för skolans utveckling läggs ofta på rektorn. Mot bakgrund av skolsegregation och de utmanande förutsättningar många skolor har är det av största vikt att särskilda satsningar görs.
- Höga förväntningar, uppföljning, analys, stöd och insatser är viktiga verktyg.
- Hela styrkedjan behöver ha samsyn och ta ansvar och delta i förbättringsarbetet med tydligt fokus på att bryta de låga resultaten

Framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse

- Insatser utifrån en analys av den enskilda skolans behov
- Utvecklad uppföljning och tydligare fokus på det egna arbetet istället för på yttre faktorer i analyserna
- Utvecklad uppföljning där insatser och deras effekter synliggörs
- Gemensamt ansvarstagande för skolans resultat och kvalitet
- Höga förväntningar
- Systemförståelse och utveckling av systemet, kulturen avgörande

Diskussion

Hur ser ni på nämndens roll för att skapa likvärdighet?

Systematiskt kvalitetsarbete i skollagen

Skollagen 4 kap. 3 §

”Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.”

Skollagen 4 kap. 4 §

”Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.”

Skollagen 4 kap. 5 §

”Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.”

Skollagen 4 kap. 6 §

”Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.”

Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet

Syftet med ett systematiskt kvalitetsarbete är att säkerställa att alla barn och elever får en likvärdig utbildning av hög kvalitet. Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att kunna främja alla barns och elevers utveckling och lärande.

Det systematiska kvalitetsarbetet förutsätter att:

Det finns empiri/data/fakta för att beskriva nuläget i verksamheten (basmätning).

Det finns relevanta metoder för att analysera det empiriska underlaget

Det går att identifiera (möjliga) orsaker till resultaten.

Det går att följa upp om det skett en förflyttning av nuläget i riktning mot önskat läge

Styrkedja och ansvarsfördelning utifrån skollagen

Ansvarsnivå enligt skollag

Funktion - Skolchef ska biträda huvudmannen med att tillse att det föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet

Ansvarsnivå enligt skollag

Ansvarsnivå enligt skollag

Organisatorisk styrkedja Västerås från lärare till huvudman

Lärare	Rektor	Verksamhetschef	Direktör/skolchef	Nämnd/huvudman
<ul style="list-style-type: none">- Gemensamt skapa förutsättningar för barns och elevers lärande- Leda barns och elevers lärande- Analysera sambanden mellan metoder, lärande och skolornas resultat	<ul style="list-style-type: none">- Gemensamt skapa förutsättningar för barns och elevers lärande och lärares undervisning- Stärka professionen genom att leda lärarnas kollegiala lärande- Analysera sambanden mellan metoder, barns och elevers lärande och skolans resultat	<ul style="list-style-type: none">- Skapa förutsättningar för barns och elevernas lärande och lärares undervisning- Stärka professionerna genom att leda rektorernas kollegiala lärande- Analysera sambanden mellan metoder, lärande och skolornas resultat	<ul style="list-style-type: none">- Skapa förutsättningar för verksamhetschefernas och skolornas framgång- Vidta åtgärder för att se till att författningarna följs- Analysera samband mellan insatser och resultat	<ul style="list-style-type: none">- Ge förutsättningar och fördela resurser för barn och elevers framgång på kommunala skolor- Formulera lokala mål och prioriteringar utifrån nationell lagstiftning- Följa upp och analysera utifrån det systematiska kvalitetsarbetet

Skapa förutsättningar för barns och elevernas framgång i förskola och skola

Flöde mellan nivåerna i styrkedjan

- (Riksdag/regering/skolmyndigheter)
- Kommunfullmäktige
- FSN/GSN/UAN
- Direktör/skolchef
- Verksamhetschef
- Rektor och enhetschef
- Medarbetare
- (Barn och elever)

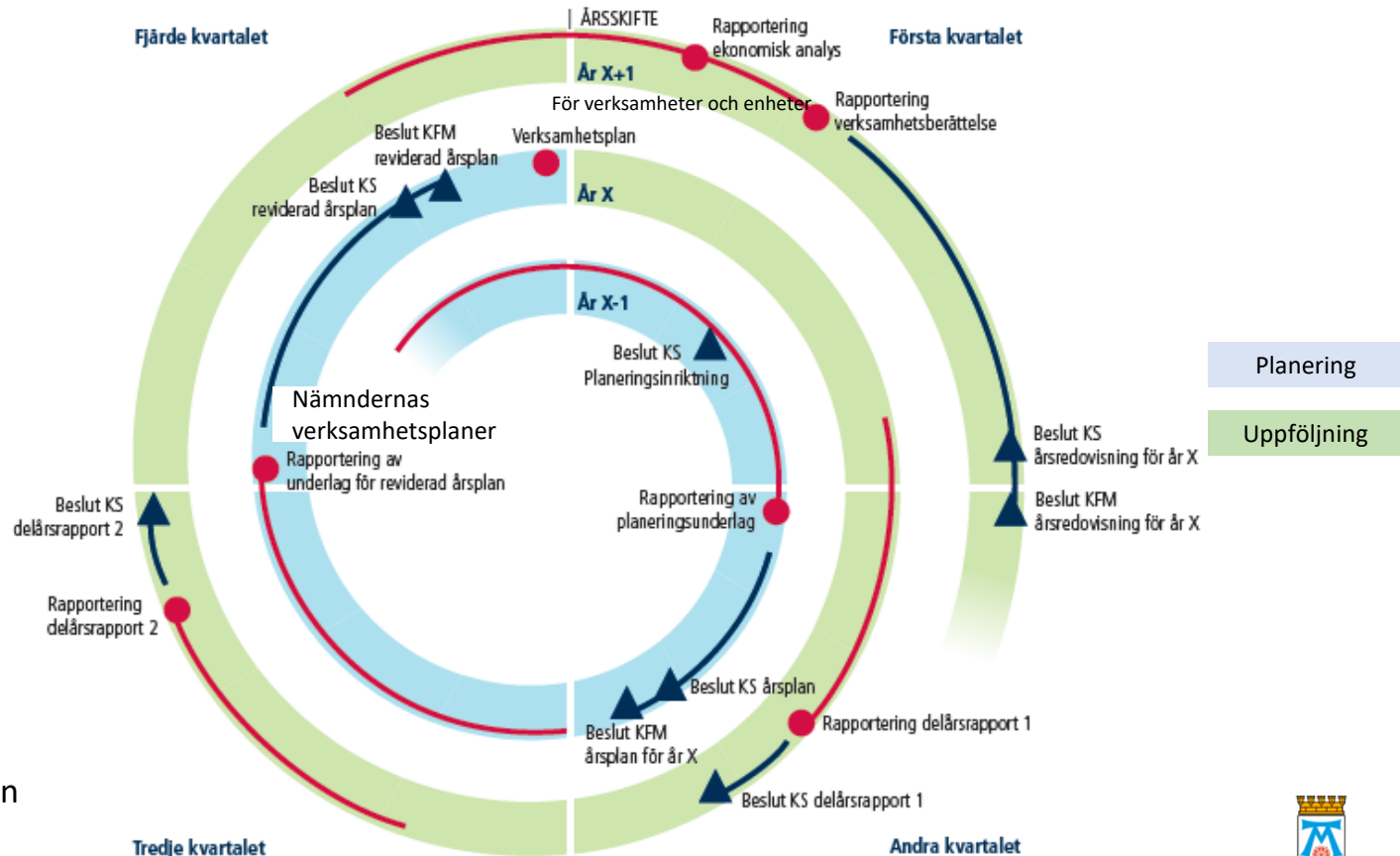
Diskussion

Hur ser ni på nämndens roll i det systematiska kvalitetsarbetet?

Hur ser ni på nämndens roll i styrkedjan?

Vad behöver ni som nämnd få från förvaltningen för att ni ska ha förutsättningar att fokusera och styra på det som är viktigt?

Planering och uppföljning - årshjulet

OBS! Planeringsprocessen är ändrad. Översyn av styrningen pågår.

Planering- och uppföljningsdokument

Planeringsunderlag

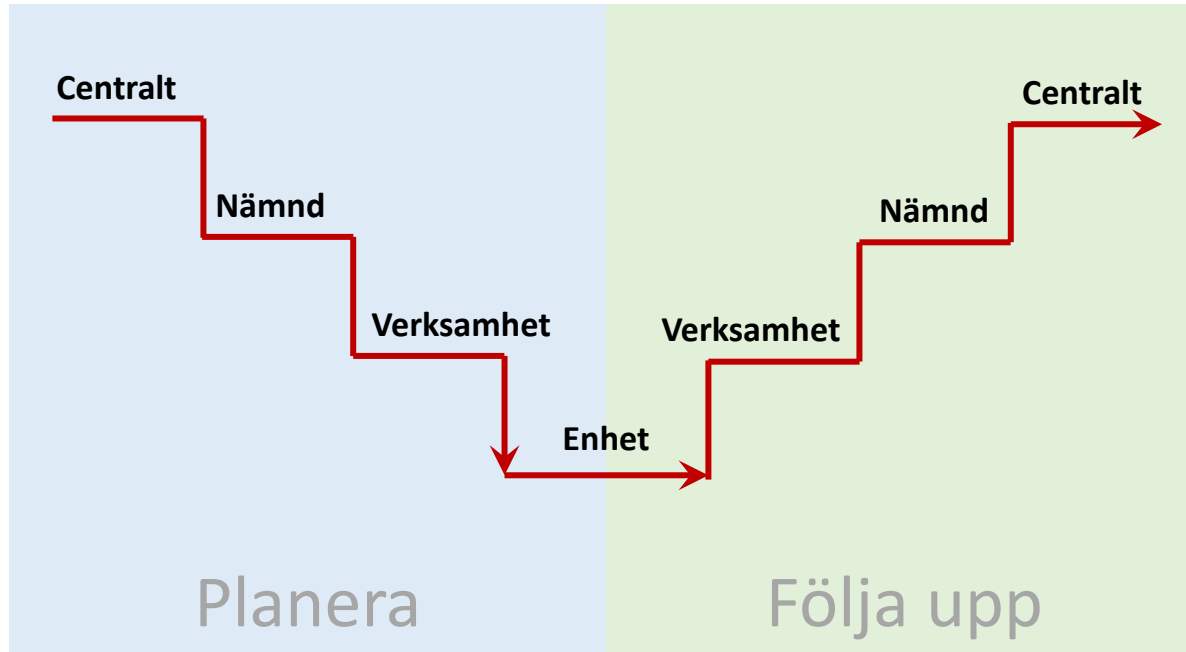
Verksamhetsplan inklusive internkontrollplan

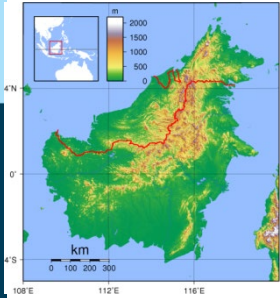
Delårsrapport 1

Delårsrapport 2

Verksamhetsberättelse

Flödet planerings- och uppföljningsprocessen

Följekort

Hur ser nuläget ut?

Visar det viktigaste

Styrkort

Vart vill vi?

Vilken förändring vill vi åstadkomma?

Internkontroll

Risker/hinder

Hur undanröjer/hanterar vi dem?

Budget

Hur använder vi våra pengar?

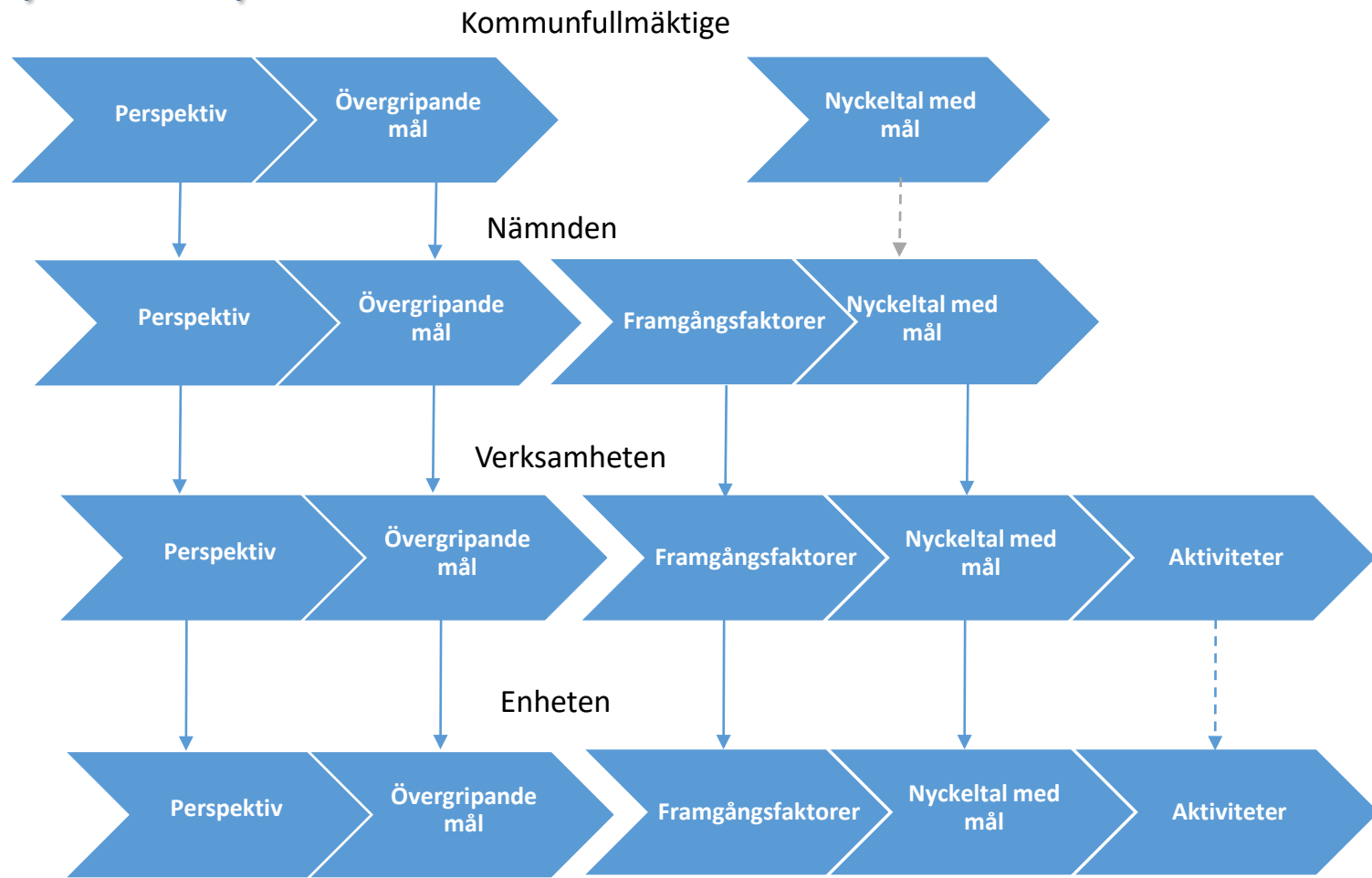
Vilken förändring vill vi åstadkomma?

Styrkortens logik - förenklad bild

Styrkort på olika nivåer

Intern kontroll

Av kommunallagen framgår att det är nämndens ansvar att se till att den interna kontrollen i verksamheten är tillräcklig. Att den interna kontrollen ska vara tillräcklig innebär att det ska finnas systematiskt ordnade kontroller i organisationen, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv. Informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen ska vara ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig. De regler och riktlinjer som finns för verksamheten ska följas.

Den interna kontrollens steg

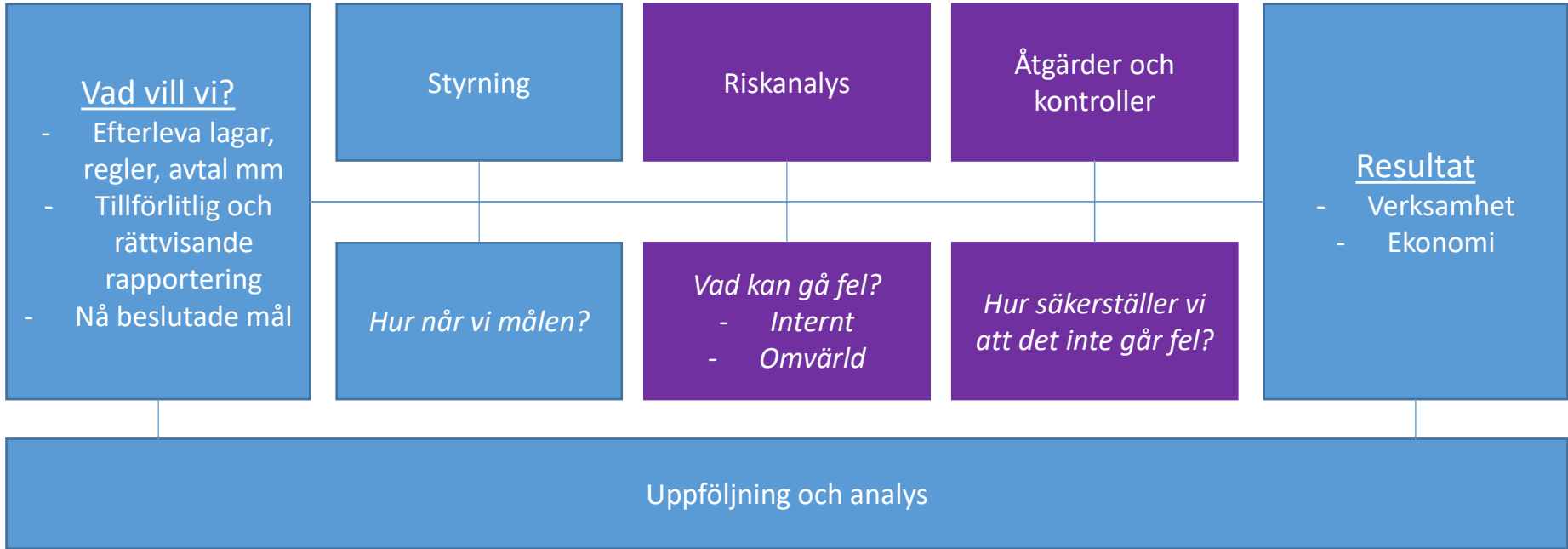
1. Riskanalys – identifiera, analysera, värdera, hantera
2. Dialog inom förvaltningen
3. Politisk beredning
4. Beslut om internkontrollplan –bilaga till VP.
5. Uppföljning – delår 1, delår 2, verksamhetsberättelse.

Vad är en risk?

En risk är en möjlig händelse eller omständighet som kan göra det svårare att uppnå verksamhetens mål eller utföra verksamhetens uppdrag och att detta sker på ett avsett och säkert sätt. Vi har olika föreställningar, associationer och referensramar till vad en risk är. Risk för vad, för vem? Risker kan vara förhållanden, företeelser, händelser, agerande eller brist på agerande. (SKR)

Intern kontrollens roll i styrningen

Exempel

